Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
Probă scrisă
29 martie 2025

Clasa a IX-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

PARTEA I **40 de puncte**

Se dă textul:

Picurii cu strop de strop
Fac al mărilor potop —

Zilnic câte-un spic adună
Și-n curând tu ai un snop.

Mergi încet și las' s-alerge
Alții cât or vrea-n galop.

Fii stejar, să crești în lături,
Nu înalt și slab, un plop.

Nu uita trăind de corbul
Și de vulpea lui Esop*.

Dacă ești cinstit, n-ai teamă
De dușman, de-ar fi ciclop.

Fă cât poți, și las' să râdă
Cei ce sar viața-n hop.

Iar de n-are scop viața,
Fă să aibă clipa scop.

George Coșbuc – *Gazel*,* din vol. *Balade și idile*

**gazel* – poezie cu formă fixă alcătuită din distihuri, în care al doilea vers din fiecare distih are aceeași rimă cu versurile primului distih
**Esop* – autor de fabule (povestire în care autorul, folosind procedeul personificării, satirizează anumite moravuri, deprinderi, mentalități cu scopul de a le îndrepta) din Grecia antică
**Corbul și vulpea* – fabulă scrisă de Esop, în care sunt evidențiate importanța modestiei și riscul încrederii în străini

A. Scrie, în enunțuri, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat.
20 de puncte

1. Transcrie o figură de stil, precizând felul acesteia. **4 puncte**
2. Prezintă, în 1-3 enunțuri, o funcție a comunicării în textul dat. **4 puncte**
3. Explică rolul utilizării verbelor la modul imperativ în poezia lui George Coșbuc. **4 puncte**
4. Comentează, în 30-50 de cuvinte, versurile: *Picurii cu strop de strop* / *Fac al mărilor potop*. **4 puncte**
5. Identifică o valoare morală promovată de text, motivându-ți alegerea în 40-60 de cuvinte. **4 puncte**

B. Scrie un eseu de minimum 200 de cuvinte, în care să prezinți părerea ta despre modul în care libertatea ființei umane presupune și asumarea responsabilității, valorificând textul dat și experiența personală și culturală/religioasă.

20 de puncte

În redactarea eseului, vei avea în vedere:
– prezentarea modului în care libertatea presupune și asumarea responsabilității; **6 puncte**
– ilustrarea viziunii prezentate cu două secvențe comentate din text; **4 puncte**
– valorificarea a două experiențe (una personală și una culturală/religioasă); **6 puncte**
– dezvoltarea unui punct de vedere original asupra temei. **4 puncte**

PARTEA a II-a — 40 de puncte

Se dă textul:

Libertatea este, în ziua de astăzi, darul cel mai abuzat. Libertatea despre care noi vorbim mereu este amprenta lui Dumnezeu în om. [...] Pentru că omul, în măsura în care este chip al lui Dumnezeu, în aceeași măsură are implantate în natura lui, în firea lui, structurile atributive pe care Dumnezeu Însuși le are. Diferă doar planul în care sunt transpuse acestea. În plan divin vorbim despre transcendență, vorbim despre absolut, în timp ce în plan strict uman vorbim despre ceea ce este creat, ceea ce are început. Tot ceea ce are început are și sfârșit. Așa este și cu libertatea omului. Dacă Dumnezeu este Ființa absolută, „Eu sunt Cel ce sunt“, iar la El libertatea este într-un plan absolut, neputând fi condiționată decât de Sine Însuși, omul ca oglindă și chip al lui Dumnezeu, nu este decât același plan divin, însă cu început și cu sfârșit. Începutul este la Dumnezeu și, fără îndoială, dacă începutul este la Dumnezeu, și sfârșitul trebuie să fie la Dumnezeu. [...]

A fi liber înseamnă a fi conștient că nu ești singur pe lume și că ai responsabilitate față de celălalt. Fiecare dintre noi avem libertatea dată. Vreau să fac referință la un text evanghelic, pilda talanților. Această parabolă este un exemplu clasic că Dumnezeu dă libertate fiecăruia. Fiindcă a dat daruri fiecăruia. Dar nu mărimea darurilor contează aici, ci faptul că Dumnezeu a dat darurile pentru a fi înmulțite. Iar aici încă odată avem libertatea omului, măsura în care el și-o împlinește sau nu. Pentru că dacă tu ai un talant, iar altul are zece și îi înmulțește, iar celălalt are unul și îl îngroapă, problema este aceeași. În ce măsură îndeplinești tu datul fundamental a ceea ce tu ești, adică libertatea de a înmulți, de a crea, de a face? Ne întrebăm de multe ori de ce Dumnezeu le-a dat unora doar un talant? Nu trebuie să punem problema așa. Dumnezeu a dat talantul după puterea fiecăruia, dar Dumnezeu nu apelează sau nu contabilizează talanții, ci apelează la libertatea omului. „Ce ai făcut tu cu puținul pe care ți l-am dat?“, ne va întreba Dumnezeu. Iar dacă nu ești conștient că trebuie să împreună-creezi cu Dumnezeu, atunci ți se va lua și puținul pe care l-ai primit.

Augustin Păunoiu, *Libertatea: „conștiința că nu ești singur, responsabilitatea față de celălalt“*
(interviul realizat cu Remus Rus, profesor de Istoria și Filosofia Religiilor)

**Transcendent= care depășește, care trece dincolo de orizontul experienței sau al întrebuințării teoriei într-un domeniu dat; care presupune un principiu exterior și superior oricărei clase de obiecte*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Transcrie două secvențe care descriu libertatea. **4 puncte**
2. Menționează sensul/înțelesul expresiei *a fi liber*, din textul dat. **4 puncte**
3. Explică, în 40–60 de cuvinte, o învățătură morală a pildei amintite, valorificând informațiile din text **4 puncte**
4. Prezintă, în 40–60 de cuvinte, viziunea autorului asupra libertății omului. **4 puncte**
5. Comentează, în 40–60 de cuvinte, secvența: *dacă nu ești conștient că trebuie să împreună-creezi cu Dumnezeu, atunci ți se va lua și puținul pe care l-ai primit.* **4 puncte**

B. Redactează, în minimum 200 de cuvinte, un eseu despre *legătura dintre libertate și responsabilitate pe calea desăvârșirii morale*, valorificând experiența ta culturală și/sau religioasă. **20 de puncte**

În redactarea eseului, vei avea în vedere următoarele:
- corelarea conținutului textului cu reperul tematic propus; **6 puncte**
- valorificarea a două concepte specifice din sfera valorilor religioase; **6 puncte**
- enunțarea a două judecăți de valoare care să transmită experiența culturală și/sau religioasă; **6 puncte**
- dezvoltarea unei viziuni originale asupra temei. **2 puncte**

REDACTARE **10 puncte**

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:
- existența părților componente; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor de cuvinte. **1 punct**